Organ: **Rådet för personer med funktionsnedsättning**

Tid: 4.11.2026 Klockan: 16:02 - 19:01

Plats: Teams

Paragrafer: 36 - 46

Närvarande:

Namn	Uppgift	Tilläggsinformation
Caldén Anna	ordförande	anlände kl. 16:20, ordf. §§ 40-46
Backull Ann-Britt	medlem	avlägsnade sig kl. 18:18
Engvall Rose-Marie	medlem	
Forsén Marja	medlem	avlägsnade sig kl. 17:48, ordf. §§ 36-39
Hagelberg Ritva	medlem	
Kangas Seppo	medlem	
Källström Lina	medlem	
Mäkelä Tuula	medlem	
Palm-Wiberg Jessica	medlem	
Roslund-Nordling Camilla	medlem	
Stenkull-Aura Ann-Christine	medlem	
Öst Harry	medlem	anslöt kl. 16:09, avlägsnade sig kl.18:50
Holmblad Lars Erik	ersättare	anlände kl. 16:24

Frånvarande:

Mannfolk Christina	medlem	
Rantala Paavo	medlem	

Övriga närvarande:

Kallio Malin	organisationsrepresentant	
Niemistö Riku	sektordirektören för personer i arbetsför ålder	
Hyvärinen Kosti	verksamhetsområdesdirektören	avlägsnade sig kl. 17:00
Hautamäki Satu	verksamhetsområdesdirektören	
Suomela Nadja	sakkunnig	
Nyberg-Sundqvist Åsa	sekreterare	
Ristimäki Päivi	sakkunnig	§ 40
West Sari	sakkunnig	§ 41
Vikström Gun	sakkunnig	§ 39
Blom Ann-Sofi	sakkunnig	§ 39

Protokollet har undertecknats och justerats elektroniskt. Underskriftens autentisering kan påvisas i välfärdsområdets ärendehanteringssystem.

Marja Forsén
Ordförande §§ 36-39

Anna Caldén
Ordförande §§ 40-46

Åsa Nyberg-Sundqvist
Sekreterare

Ritva Hagelberg
Protokolljusterare

Seppo Kangas
Protokolljusterare

Protokollet har publicerats i det allmänna datanätet: https://osterbottensvalfard.fi/

Österbottens välfärdsområde / registratur
Sandviksgatan 2–6, 65130 Vasa
registrator@ovph.fi

Organ: **Rådet för personer med funktionsnedsättning**

Tid: 4.11.2026 Klockan: 16:02 - 19:01

Plats: Teams

Ärendeförteckning:

Paragraf	Ärende	Sida
§ 36	Sammanträdet öppnas – laglighet och beslutsförhet	4
§ 37	Val av protokolljusterare	5
§ 38	Godkännande av sammanträdets arbetsordning	6
§ 39	IMO handbok (handbok om självbestämmanderätt inom funktionshinderservice)	7
§ 40	Lätt språk och behovet av lätt språk i välfärdsområdet	8
§ 41	Österbottens välfärdsområdes delaktighetsprogram 2027–2030	9
§ 42	Budget och ekonomiplan 2027-2029	11
§ 43	Tillämpningsinstruktionerna för funktionshinderservicelagen 2027	13
§ 44	Personlig assistans. Handbok för arbetsgivare och assistenter	15
§ 45	Övriga eventuella ärenden	16
§ 46	Sammanträdet avslutas	17

Sammanträdet öppnas – laglighet och beslutsförhet

Rådet för personer med funktionsnedsättning 4.11.2026 § 36

Enligt 148 § i förvaltningsstadgan beslutar organen om tid och plats för sina sammanträden.

Enligt 149 § i förvaltningsstadgan ska kallelsen till sammanträdet utfärdas av ordföranden eller, om han eller hon är förhindrad, av vice ordföranden. I kallelsen ska man ange tid och plats för sammanträdet samt de ärenden som ska behandlas.

Enligt 157 § i förvaltningsstadgan ska ordföranden när han eller hon har öppnat sammanträdet konstatera vilka som är närvarande samt om sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutfört.

Enligt 108 § i lagen om välfärdsområden (611/2021) är andra organ än fullmäktige beslutföra när över hälften av ledamöterna är närvarande.

Ordförande öppnar sammanträdet.

Beslut:
Ordförande öppnade sammanträdet kl. 16.02.

Val av protokolljusterare

Rådet för personer med funktionsnedsättning 4.11.2026 § 37

Enligt 167 § i förvaltningsstadgan för Österbottens välfärdsområde justeras protokollet på det sätt som organet beslutat.

Protokollet kan undertecknas och justeras elektroniskt.

Till protokolljusterare föreslås medlemmar i bokstavsordning från listan så att man alltid väljer de två följande förtroendevalda som står i tur att fungera som protokolljusterare.

Till protokolljusterare föreslås: Ann-Britt Backull och Marja Forsén.

Föreslås, att protokollet justeras elektroniskt.

Beslut:
Till protokolljusterare valdes Seppo Kangas och Ritva Hagelberg. Protokollet justeras elektroniskt.

Godkännande av sammanträdets arbetsordning

Rådet för personer med funktionsnedsättning 4.11.2026 § 38

Enligt 149 § i förvaltningsstadgan för Österbottens välfärdsområde ska kallelsen till sammanträdet utfärdas av ordföranden eller, om han eller hon är förhindrad, av vice ordföranden. I kallelsen ska man ange tid och plats för sammanträdet samt de ärenden som ska behandlas.

Föredragningslistan ska innehålla en redogörelse för de ärenden som ska behandlas och förslag till organets beslut. Den ska sändas i samband med kallelsen till sammanträdet, om inte särskilda skäl förhindrar detta.

Föreslås, att föredragningslistan godkänns som arbetsordning.

Beslut:
Föredragningslistan godkändes som arbetsordning.

IMO handbok (handbok om självbestämmanderätt inom funktionshinderservice)

Rådet för personer med funktionsnedsättning 4.11.2026 § 39
ÖVPH/6638/00.02.04.00/2026

Beredare Peltokorpi-Heikkilä Tiina
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Välfärdsområdet har genom multiprofessionellt samarbete utarbetat en handbok om självbestämmanderätt (IMO) inom funktionshinderservicen. Handboken grundar sig på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda.

Syftet med handboken är att skapa gemensamma och tydliga arbetssätt för hur bestämmelserna om självbestämmanderätt och begränsningsåtgärder ska tillämpas i praktiken. Handboken fungerar som stöd för personalen och bidrar till en enhetlig verksamhetskultur samt stöder välfärdsområdets egenkontroll, styrning och tillsyn.

Handboken uppdateras vid förändringar i lagstiftningen eller nationella riktlinjer. Social- och hälsovårdsministeriet bereder för närvarande både ny lagstiftning och en nationell IMO-handbok.

Efter att rådet för personer med funktionsnedsättning har behandlat handboken och gett sina kommentarer förs den vidare till ledningsgruppen för social- och hälsovården och därefter till områdesstyrelsen.

Sektordirektör för personer i arbetsför ålder Niemistö Riku
Rådet för personer med funktionsnedsättning tar del av handboken samt ger sina kommentarer och eventuella ändringsförslag.

Beslut:
Rådet för personer med funktionsnedsättning gav positiv återkoppling på handboken. Inga ändringsförslag lämnades.

Bilagor

Bilaga 1 IMO handbok

Bilaga 2 IMO-Intro

Lätt språk och behovet av lätt språk i välfärdsområdet

Rådet för personer med funktionsnedsättning 4.11.2026 § 40
ÖVPH/6550/00.02.04.00/2026

Beredare Ristimäki Päivi
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Välfärdsområdet har utarbetat nya anvisningar för både skrivet och talat lätt språk.

Lätt språk är lätt svenska. Lätt språk har ett mer förenklat innehåll, ordförråd och en mer förenklad struktur än allmänspråk. Lätt språk är alltså inte samma som klarspråk.

Lätt språk riktar sig till människor som har svårt att läsa eller förstå språket. Till dem hör bland annat äldre personer, de som lär sig ett språk (t.ex. invandrare) och personer med intellektuell funktionsnedsättning. Även personer med till exempel dyslexi eller autism behöver lätt språk – och vi alla behöver det då och då, om vi till exempel är belastade på grund av en allvarlig sjukdom eller någon annan kris.

Användningen av lätt språk minskar antalet onödiga förfrågningar och telefonsamtal och förbättrar patientsäkerheten.

Välfärdsområdet har ännu inga texter på lätt språk, till exempel webbsidor eller patientanvisningar. Tanken är att ändra på detta och öka antalet texter på lätt språk.

Ordföranden för arbetsgruppen för lätt språk kommer och berättar om lätt språk. Anvisningarna för lätt språk finns som bilaga.

Ordföranden för arbetsgruppen för lätt språk: ber rådets medlemmar ge sin syn på vilket material som skulle vara särskilt viktigt att ha på lätt språk.

Sektordirektör för personer i arbetsför ålder Niemistö Riku
Föreslår att rådets medlemmar framför sin synpunkter på anvisningen om lätt språk och vilket material som skulle vara särskilt viktigt att ha på lätt språk.

Beslut:
Rådet för personer med funktionsnedsättning anser att anvisningen är ett behövligt och väl genomarbetat dokument. Alla inom välfärdsområdet borde i sitt dagliga arbete tänka på språket och att språket görs så lättförståeligt som möjligt. Lätt språk borde också användas på olika ingångssidor samt i olika dokument, ss. handböcker och patientanvisningar för att öka möjligheterna för olika grupper att förstå och ta del av innehållet.

Bilagor

Bilaga 3 Anvisning för talat lätt språk

Bilaga 4 Anvisning för lätt språk i Österbottens välfärdsområde

Österbottens välfärdsområdes delaktighetsprogram 2027–2030

Rådet för personer med funktionsnedsättning 4.11.2026 § 41
ÖVPH/6556/00.02.04.00/2026

Beredare West Sari
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Österbottens välfärdsområdes delaktighetsprogram beskriver invånarnas och kundernas möjligheter att delta och påverka samt de arbetssätt genom vilka välfärdsområdet främjar kundernas möjligheter att delta och påverka planeringen och utvecklingen av tjänsterna. Programmet är avsett för invånare, kunder och personal och bygger på välfärdsområdets strategi och värderingar.

Programmets vision är att delaktighet är ett arbetssätt i vardagen inom alla tjänster. Kunddelaktighet omfattar både kundens deltagande i den egna vården och servicen och möjligheten att påverka utvecklingen av tjänsterna i ett bredare perspektiv än det egna ärendet. I programmet kopplas detta till en bättre kundupplevelse, säkerhet och en effektiv användning av resurser.

Programmets centrala mål är att

• stärka välfärdsområdets förmåga att involvera kunderna på ändamålsenliga och flexibla sätt.

• främja ett smidigt samarbete med organisationer och kommuner.

• involvera kunderna i utvecklingen av tjänsterna tillsammans med yrkespersonalen.

• göra det enkelt för alla kundgrupper att ge respons.

Åtgärderna omfattar bildande av en delaktighetsgrupp, anlitande av erfarenhetsexperter och invånarpaneler, användning av en plattform för deltagande samt ett mångsidigare utbud av responskanaler. Programmet fastställer ansvar för delaktighetsarbetet för personalen, enheterna, ledningen och beslutsorganen.

Den övergripande uppföljningen av hur programmets mål uppnås ingår i den årliga rapporten om kvalitet, säkerhet, delaktighet och tillsyn.

Kommentarer och fortsatt beredning – föreslaget förfarande

Innan delaktighetsprogrammet godkänns får påverkansorganen möjlighet att kommentera programutkastet. Kommentarer begärs särskilt om målen, formerna för deltagande, beaktandet av olika kundgrupper samt genomförandet och uppföljningen.

Beredaren sammanställer kommentarerna, bedömer vilka ändringar de förutsätter och färdigställer programförslaget. Programmet godkänns av välfärdsområdets ledningsgrupp och områdesstyrelse. Till behandlingen för godkännande fogas ett sammandrag av kommentarerna och hur de har beaktats.

Sektordirektör för personer i arbetsför ålder Niemistö Riku
Föreslår att rådet för personer med funktionsnedsättning:

1. antecknar utkastet till Österbottens välfärdsområdes delaktighetsprogram 2027–2030 för kännedom
2. ger sitt utlåtande om programutkastet samt eventuella förslag till ändringar
3. lämnar kommentarerna till programmets beredare för beaktande före behandlingen för godkännande

Beslut:
Rådet för personer med funktionsnedsättning anser att programmet är väl utformat och lyfter fram viktiga aspekter av delaktighet och inflytande. Samtidigt behöver invånarnas verkliga möjligheter att påverka stärkas. Ofta är ärenden redan långt förberedda innan de behandlas i olika organ, vilket begränsar möjligheten till reellt inflytande. Invånarpaneler

och erfarenhetsexperter kunde också användas i större utsträckning. En brist är att programmet inte finns på lätt språk. För att delaktigheten ska förverkligas i praktiken måste informationen vara begriplig och tillgänglig även för personer som behöver lätt språk.

Bilagor

Bilaga 5 Delaktighetsprogrammet 2027-2030

Budget och ekonomiplan 2027-2029

Rådet för personer med funktionsnedsättning 4.11.2026 § 42
ÖVPH/6271/02.02.00/2026

Beredare Nystrand Lena
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Budgetarbetet har fortsatt enligt de uppställda ramarna och de fastslagna åtgärderna inom ramen för den förlängda tiden för täckande av de ackumulerade underskotten.

Budgeten för 2027 uppvisar därmed ett överskott om 4,3 miljoner euro. Det kalkylerade ackumulerade underskottet 31.12.2027 beräknas därmed uppgå till 34,8 miljoner, förutsatt att resultatet för 2026 blir i nivå med det budgeterade och att finansieringen för 2028 inte minskar från de preliminära uppgifterna. Under 2028 skall alltså ett överskott om minst 34,8 miljoner uppnås för att uppväga de uppkomna underskotten under tidigare år.

Verksamhetsintäkterna i budgeten för 2027 uppgår till 103,5 miljoner euro, vilket är 5,2 % högre än budgeterat 2026.

Verksamhetskostnaderna uppgår nu till 950,3 miljoner euro, vilket är en ökning med 2 % (el.19 miljoner euro) jämfört med budgeten 2026 och 3,4 % (31 miljoner) jämfört med bokslutet 2025.

I personalkostnaderna har beaktats avtalsenliga lönejusteringar samt alla lönebikostnader enligt allmänna direktiv samt de ersättningar som uppskattas erhållas i from av sjukförsäkrings- och olycksfallsersättningar. Genom att minska på de köpta kundtjänsterna så kan man tydligare satsa på den egna verksamheten i de fall det är kostnadsmässigt mera fördelaktigt.

Hyreskostnaderna har budgeterats enligt befintliga hyres- och leasingavtal där respektive index redan finns beaktat. Beträffande köpta tjänster, material och övriga kostnader har beaktats en indexjustering om 2,0 %, vilket inte helt motsvarar de förväntade kostnadsökningarna och därmed framtvingar ytterligare planer för hur man skall sköta verksamheten med mindre kostnader.

De centrala målen i välfärdsområdets strategi är en värdeskapande service och vård för människor i alla åldrar, Finlands bästa välfärdsteam, en effektiv resursanvändning och säkerhet och kvalitet av toppklass i Norden. Strategin ger ramarna och rättesnöret även för åtgärdsplanen och ekonomiplanen 2027-2029.

Åtgärderna görs inom de serviceklasser som har en hög kostnad för tjänsterna jämfört med landets genomsnitt. Här kan nämnas bl.a. Mental- och missbrukarservice, funktionshinderservice, specialsjukvården och munhälsovården. Dessutom effektiveras ytterligare fastighetsanvändningen och stödfunktionerna ss. ICT, mat- och städservice, samt processerna i allmänhet.

Tyngdpunkten flyttas från tyngre till lättare åtgärder och man överväger noggrant nyanställningar vid naturlig avgång. Satsningar görs på förebyggande av hälsa och välfärd och för att minska risken för marginalisering.

Påverkansorganen (äldrerådet, ungdomsfullmäktige och rådet för personer med funktionsnedsättning), räddningssektionen samt nationalspråksnämnden ges möjlighet att avge utlåtande under beredningen av budgeten och ekonomiplanen.

Sektordirektör för personer i arbetsför ålder Niemistö Riku
Rådet för personer med funktionsnedsättning ger sitt utlåtande om förslaget till budget och ekonomiplan för åren 2027-2029.

Beslut:

Den ekonomiska situationen och speciellt de kommande förändringarna i finansieringen inför år 2028 och framöver väcker oro. Rådet uttrycker också sin oro kring den nya lagstiftningen och dess tillämpning, särskilt i fråga om gränsdragningen mellan socialvårdslagen och funktionshinderservicelagen. Det är viktigt att säkerställa att personer med funktionsnedsättning inte faller mellan olika lagar, tjänster och stödformer och att deras situation inte försämras till följd av nedskärningar. Tjänsterna bör utvecklas utifrån individuella behov och med målet att trygga tillräckliga och fungerande tjänster.

Bilagor

Bilaga 6 Beredning av budget 2027 organ- Talousarvion valmistelu 2027 toimielimet_20 10 2026

Tillämpningsinstruktionerna för funktionshinderservicelagen 2027

Rådet för personer med funktionsnedsättning 4.11.2026 § 43
ÖVPH/6600/00.02.04.00/2026

Beredare Suomela Nadja
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

I tillämpningsinstruktionerna för funktionshinderservicelagen föreslås omfattande tillägg inom lagens allmänna tillämpningsområde samt specifikt för olika serviceformer. Även de nya bestämmelserna om olika livsskeden som lagts till i 2 § i funktionshinderservicelagen har införts i tillämpningsinstruktionen.

Av serviceformerna har särskilt personlig assistans (kap. 2.2), stöd för boende (2.6) och stöd för boende för barn (2.7) uppdaterats och förtydligats. Mindre uppdateringar och tillägg har gjorts i de flesta serviceformerna. De flesta hänvisningarna till avgifter har strukits, eftersom det finns en separat handbok för avgifter och det inte är ändamålsenligt att hålla samma uppgifter uppdaterade i två separata dokument.

Sektordirektör för personer i arbetsför ålder Niemistö Riku
Rådet för personer med funktionsnedsättning ger sitt utlåtande om tillämpningsinstruktionerna för funktionshinderservicelagen 2027.

Beslut:
Rådet betonar i sitt beslut, att anvisningarna inte får vara snävare än lagen och att individens behov alltid ska stå i centrum vid bedömningen av servicebehovet.

Rådet önskar ändringar på följande punkter enligt sidorna i den svenskspråkiga guiden:

Personlig assistans:

2.2 s.9 Vid bedömning av behovet av personlig assistans bör även rätten till familjeliv beaktas. Personlig assistans ska utgående från behov göra det möjligt för personen med funktionsnedsättning att delta i familjelivet och fullgöra sin roll som exempelvis förälder eller partner på jämlika villkor.

2.2.3 s.9 Behovet av personlig assistans vid längre utlandsresor: Många gånger krävs mera hjälp, då personen med nedsatt funktionsförmåga befinner sig i en obekant miljö. Personer med funktionsnedsättning bör därför ha rätt till personlig assistans vid exempelvis studerandeutbyten och arbetsresor, även om det är frågan om en längre vistelse.

2.2.4 s.10 Formuleringen om att personlig assistans normalt gäller vardagar kl. 6–18 diskuterades. Rådet anser att assistansen ska anpassas efter individuella behov.

S.10 fjärde stycket *"Om det individuellt bedömda nödvändiga hjälpbehovet förutsätter assistans under dessa tider ska detta uttryckligen anges i beslutet".* Efter denna mening kunde det förslagsvis komma ett tillägg: *Arbetsgivaren och den egna socialarbetaren ska vara i kontakt för att tydligt kommunicera detta.*

Bostad:

2.8 s. 18 Begreppet stadigvarande bostad diskuterades. Rådet betonar att personens individuella behov och önskemål ska vara utgångspunkt för boendelösningen.

Stöd för rörlighet:

2.12.2 s.24 Konstaterades att det är en brist att färdtjänst inte får användas under arbetsdagen (arbetsresor) utan enbart vid resor till och från arbetet. Detta kan begränsa en persons möjlighet att bli anställd till en specifik uppgift då arbetsgivaren måste stå för sådana resor som utförs i anslutning till utförande av arbetsuppgiften.

Bilersättning:

3.1.1 s.26 andra stycket Rådet diskuterade bilersättning, dvs. den ersättning som en person med funktionsvariation kan söka vid införskaffande av en bil. Enligt lagen kan en ersättning på 50 % av nettoanskaffningsvärdet för en bil beviljas. Ersättning för

införskaffande av bil är inte en subjektiv rättighet utan en anslagsbunden service. Rådet anser att ett tak för införskaffande av bil inte får anges i anvisningen trots att detta i praktiken kan innebära att färre personer beviljas ersättningen. I grunden handlar det om klientens individuella ekonomiska behov och situation. Om ett tak införs kan det innebära att färre söker om ersättningen och de med faktiska ekonomiska behov lämnar utan stöd. Personer med funktionsnedsättning har mera sällan besparingar och kan ha svårt att få lån. Personer med funktionsnedsättning kan tvingas införskaffa större och dyrare bilar för de ska passa med det egna behovet och hjälpmedlen.

Tillämpningsinstruktionerna bör uppdateras årligen.

Bilagor

Bilaga 7 Vammaispalvelulain soveltamisohjeet_2027

Bilaga 8 Tillämpningsinstruktioner för funktionshinderservicelagen 2027

Personlig assistans. Handbok för arbetsgivare och assistenter

Rådet för personer med funktionsnedsättning 4.11.2026 § 44
ÖVPH/6614/00.02.04.00/2026

Beredare Suomela Nadja
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

En ny handbok för arbetsgivare och assistenter har utarbetats. Handboken följer gällande lagstiftning och Heta-avtalet, samt Österbottens välfärdsområdes linjedragningar.

Sektordirektör för personer i arbetsför ålder Niemistö Riku
Föreslår att rådet för personer med funktionsnedsättning godkänner handboken om personlig assistans för arbetsgivare och arbetstagare.

Beslut:
Rådet för personer med funktionsnedsättning godkände handboken.

Bilagor

Bilaga 9 ÖVPH_Personlig assistans_guide för arbetsgivare och arbetstagare

Övriga eventuella ärenden

Rådet för personer med funktionsnedsättning 4.11.2026 § 45

Enligt 160 § i Österbottens välfärdsområdes förvaltningsstadga avgörs ärendena vid ett sammanträde på föredragning av en tjänsteinnehavare. Enligt 159 § i förvaltningsstadgan kan organet om föredraganden föreslår eller om en ledamot framställer ett understött förslag med majoritetsbeslut ta upp till behandling ett ärende som inte nämns i kallelsen till sammanträde.

Under denna paragraf kan man exempelvis delge information, upplysa om ärenden, väcka motioner och ställa frågor.

Beslut:
Till nästa möte utreds om den arbetsgrupp som arbetade med färdtjänstfrågor och som utsågs för några år sedan fortsättningsvis finns kvar.

Nästa möte hålls onsdag 3.2.2027, kl. 16.00.

Sammanträdet avslutas

Rådet för personer med funktionsnedsättning 4.11.2026 § 46

Sammanträdet avslutas.

Beslut:
Ordförande avslutade sammanträdet kl. 19.01.

Anvisning för sökande av ändring gäller paragraferna: § 36, § 37, § 38, § 39, § 40, § 41, § 42, § 43, § 44, § 45, § 46

Besvärsförbud

Eftersom ovan nämnda beslut endast gäller beredning eller verkställighet, kan begäran om omprövning inte framställas eller välfärdsområdesbesvär anföras över beslutet enligt 141 § i lagen om välfärdsområden.